Kamu Emekçileri Bülteni
Özel Sayısı: 306

Tersane işçilerinin sesi

Tersane İşçileri Bülteni

Örgütlü işçi yenilmezdir!

Ocak 2006 * Fiyatı 250 000 (25 YKr.)

Taşeron sistemi örgütsüzlük demektir...

Taşeron usulü çalışmaya hayır!

Bülten'den...

Sigortasız çalışmaya karşı GÜCÜMÜZÜ KURULTAY'DA BİRLEŞTİRELİM!

Tersane İşçileri Kurultayı Hazırlık Komitesi

Yeni bir sayımızla daha merhaba;

Havzada bulunan öncü işçiler olarak başlatmış olduğumuz Tersane İşçileri Kurultayı çalışması tüm hızıyla devam ediyor. Bu çalışmanın bir ürünü olarak sigorta ve sosyal güvenlik sistemi hakkında bilgi veren bir broşür hazırladık ve dağıttık. Tersane işçilerinin yoğun olarak geçtiği noktalara "Sigortasız çalışmaya karşı gücümüzü kurultayda birleştirelim!/Tersane İşçileri Kurultayı Hazırlık Komitesi" imzalı büyük boy afişler yaptık. Yine Hazırlık Komitesi imzalı hazırladığımız Kurultay'a çağrı bildirilerimizle binlerce işçiye seslendik.

Kurultay çalışmaları başta GİSBİR olmak üzere patronların çıkarını koruyan kolluk güçlerini oldukça rahatsız etmiş durumda. Kurultaya çağrı afişlerimiz büyük bir kin ve nefretle yırtıldı. Yırtılan afişlerimizde "Artık ölmek istemiyoruz, örgütlenelim ölümleri durduralım!/Tersane İşçileri Kurultayı Hazırlık Komitesi" yazılıydı. Afişlerimizi yırtıyorlar çünkü korkuyorlar. Ancak bizler neden bu kadar korktuklarını biliyoruz. Çünkü ortak sorunlarımıza ortak çözümler üretmek için örgütlenirsek can güvenliğimiz olmadan kuralsız ve kölece çalışma koşullarını sınırlayabilir, bir takım haklarımızı kazanabiliriz. Bu da onların daha fazla sömürme ve kârlarını daha fazla artırma olanaklarını azaltacak.

Patronlar ve kolluk güçlerinin tüm amacı bölgede örgütlenme çalışması yapan işçilere gözdağı vermektir. Ancak onların bu saldırgan tutumları havzada çalışan işçiler olarak bizlerin öfke ve kinini bilemekte, çalışmalarımıza daha sıkı sarılmamıza neden olmaktadır. Baskılar bizi yıldıramayacaktır. Onların tüm amacı tersane işçilerinin örgütlenmesine engel olmaktır. Bunu başaramayacaklar.

Bu bilinç ve inançla Kurultay hazırlık çalışmalarına katılalım, tersanede örgütlülüğümüzü yaratalım.

Bir sonraki sayımızda buluşmak dileğiyle...

Hakkı ustanın acısını ve üzüntüsünü paylaşıyoruz!

Yıllardır tersanelerde işçilerin örgütlenmesi için mücadele eden, cinayet boyutuna gelen iş kazalarına karşı mücadele eden Hakkı ustanın (Hakkı Demiral) 19 yaşındaki oğlu Sezai Demiral bir iş kazası sonucu yaşamını yitirdi. Tersane İşçileri Kurultayı Hazırlık Komitesi olarak Hakkı usta ve ailesine başsağlığı diliyor, acılarını paylaşıyoruz.

Tersane İşçileri Kurultayı Hazırlık Komitesi

Kölece çalışma koşullarına karşı gücümüzü Kurultay'da birleştirelim!

İşçi sınıfının tüm bileşenleri gibi bizler de yoğun sömürü koşulları altında çalışıyoruz. Ancak biz tersane işçilerinin çalışma koşulları her geçen gün daha ağırlaşıyor, vahşi sömürü koşulları giderek dayanılmaz bir hal alıyor. İş kazaları artık birer cinayet haline gelmiş durumda. Taşeronluk öyle bir hal almış ki, neredeyse işçi sayısı kadar taşeron var. Bu da örgütlenmemizin önündeki en büyük engellerin başında gelmektedir. Bu dağınıklık ile tersanelerde sendikal örgütlenme hakkını kullanmak neredeyse imkansız hale gelmektedir. Öte yandan uzun olan çalışma saatlerimiz zorunlu mesailer ile daha da ağırlaşmaktadır. Hatırlanacağı gibi İstanbul Tersanesi'nde bir işçi arkadaşımız 20 saat uzun ve yorucu bir çalışma temposunun ardından iş cinayetine kurban gitmişti. Bu tablo zorunlu mesailerin ağır ve acı sonuçlarını bizlere göstermektedir. Sigortalarımızın gerçek ücretlerimiz üzerinden ödenmemesi, hafta sonu ve tatil günleri için prim ödenmemesi bir yana, çalıştığımız günler için dahi sigorta primlerimiz yatırılmamaktadır. Son dönemlerde yaygın olarak SSK'ya giriş yapıldıktan sonra eğer ay sonunda herhangi bir sorun yaşanmamışsa, bir günlük bildirim yapılmasıdır. Çalışma esnasında bir kaza olduğu zaman sanki işe yeni girmiş gibi primler yatırılmaktadır. Patronlar bu yöntemle kendilerini yasal güvenceye almaktalar.

Tersanelerde yaşadığımız sorunları çözmenin tek yolu örgütlenmektir. Tersanelerde çalışan bir grup öncü-ilerici işçi olarak yaklaşık 2 aydır ağır ve kötü çalışma koşullarına, sigortasız ve güvencesiz çalışmaya karşı Tersane İşçileri Kurultayı'na hazırlanıyoruz. Çalışma ve yaşama koşullarımızın düzeltilmesi, taşeron uygulamasına son verilmesi için tüm öncü-ilerici tersane işçilerini Kurultay'da gücümüzü birleştirmeye, kurultay çalışmasına aktif olarak katılmaya çağırıyoruz.

Tersane İşçileri Kurultayı Hazırlık Komitesi

Kurultay çalışmamız güçlenerek sürüyor!

Çeşitli tersanelerde çalışan bir grup işçi olarak bir toplantı gerçekleştirdik. Kurultay'ın amaçlarını, Kurultay ile neyi hedeflediğimizi tartıştık. Toplantının sonunda bir dizi karar aldık, havzada Kurultay çalışmasına başladık. Bu toplantılarda Kurultayı en geniş işçilere hangi araçlarla duyuracağımızı tartıştık. Araçları havzanın özgün koşullarını dikkate alarak belirledik.

İlk olarak tersane işçilerinin sorunlarını anlatan afişleri işçilerin görebileceği yerlere yaparak çalışmamıza başladık. İlk önce "Tersaneler cehennem, işçiler köle kalmayacak/Tersane İşçileri Kurultayı Hazırlık Komitesi" imzalı afişlerimizi kullandık. Hemen arkasından Tersane İşçileri Bülteni'ni, daha önceki dağıtımlardan farklı biçimde tersane önlerinde iş çıkış saatlerinde servislere ve işçilere elden dağıttık. Tersane işçilerini Kurultay hakkında bilgilendirdik. Bültenle 1500 işçiye seslendik. Hemen sonra sistemli hale getirmek istediğimiz haftalık afiş çalışmamıza başladık. Yaptığımız ikinci afişin şiarını "Artık ölmek istemiyoruz, örgütlenelim iş cinayetlerini durduralım!/Tersane İşçileri Kurultayı Hazırlık Komitesi" şeklinde belirledik. Afişlerimizi tersane işçilerinin görebileceği yerlere yaptık. Bir sonraki afişimizin şiarı ise yine Hazırlık Komitesi imzalıydı ve "Sigortasız çalışmaya karşı gücümüzü Kurultay'da birleştirelim!" çağrısıydı.

Daha sonra "Sigortasız çalışmaya dur demek için Tersane İşçileri Kurultayı'nda gücümüzü birleştirelim!" başlıklı broşürün dağıtımına başladık. Broşür sigorta hakkını birçok açıdan anlatan bir kapsamda hazırlanmıştı. 2 bin adet broşür dağıttık.

Önümüzdeki günlerde kahve ve semt toplantıları yaparak işçilere Kurultay'ın amaç ve hedeflerini anlatmayı, güçlü bir Kurultayı tersane işçileriyle birlikte örgütlemeyi hedefliyoruz.

Mücadelemiz "Tersaneler cehennem, işçiler köle kalmayacak!" iddiamızı gerçekleştirene kadar sürecek. Bizler Tersane İşçileri Kurultayı Hazırlık Komitesi olarak öncesinde olduğu gibi Kurultay günü ve sonrasında da havzadaki hiçbir soruna kayıtsız kalmayarak işlemeye, örgütlenmeye ve mücadele etmeye çağrı yapmaya devam edeceğiz. Tersane İşçileri Kurultayı Hazırlık Komitesi olarak gündüzlerinde sömürülmeyen, gecelerinde aç yatılmayan bir dünya özlemi ve inancı ile kurultayımıza hazırlanıyoruz.

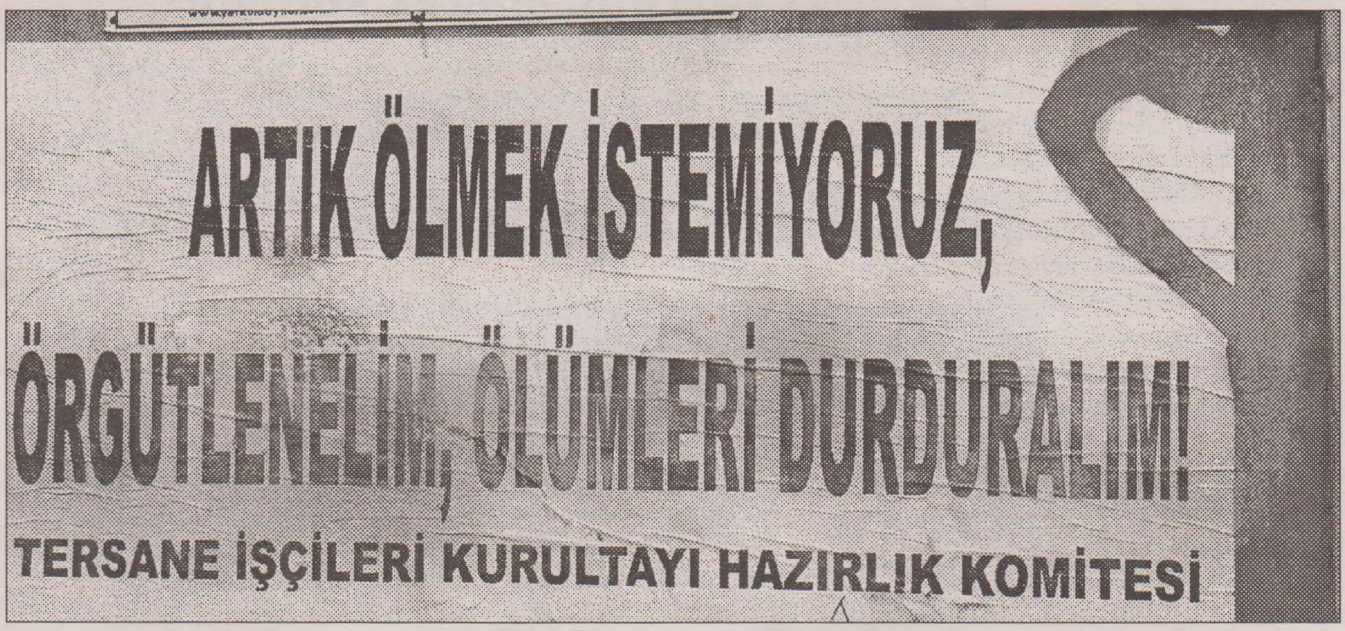
Artık ölmek istemiyoruz!

Sigortasız ve güvencesiz çalışmak istemiyoruz!

Tersane İşçileri Kurultayı Hazırlık Komitesi

Tersane İşçileri Kurultayı Hazırlık Komitesi temsilcisi ile konuştuk...

Tersane işçilerinin birliğini yaratmak için yola çıktık!

Bir grup tersane işçisi kısa bir süre önce Kurultay çalışması başlattılar. Amaç ve hedeflerini bültenimiz aracılığıyla duyurdular. Tersane İşçileri Bülteni olarak Kurultay çalışmasının başından beri içinde yeraldık. Tersane işçilerinin sorunlarını sayfalarımıza taşıdık. Kurultaya çağrı yapan işçilerin sesini tersane işçilerine duyurmaya çalıştık.

Bu sayımızda ise Tersane İşçileri Kurultayı Hazırlık Komitesi'nden bir işçi ile kurultayın amaç ve hedefleri üzerine yapmış olduğumuz röportajı yayınlıyoruz. Röportajın Kurultay'ın amaç ve hedefleri konusunda tersane işçilerini bilgilendireceğine inanıyoruz...

Tersane İşçileri Bülteni: Kurultay fikri nasıl oluştu, öncelikle bize bunu anlatabilir misiniz?

Kurultay Hazırlık Komitesi temsilcisi: Bildiğiniz gibi biz tersane işçileri olarak çok ağır koşullarda çalışıyoruz. Bu sorunlar hemen tüm işçiler tarafından biliniyor. İş cinayetleri, uzun çalışma saatleri, sigortasızlık, taşeron çalışma, sosyal haklardan yoksunluk bu sorunlarımızın başında geliyor. Bu saydığımız sorunlar neredeyse tüm tersane işçilerinin paylaştığı ortak sorunlar durumunda. Ortak sorunlara ise ancak ortak çözümler üretilebilir. Bizler öncelikle bu sorunlar karşısında tüm tersane işçilerini aydınlatmaya dönük bir çalışma içerisine girdik.

Tersane İşçileri Bülteni, Kurultay Hazırlık Komitesi'nde de yeralan bir grup işçi tarafından çıkartıldı. Bir yılı aşkın bir süredir yürüttüğümüz çalışmamız boyunca tersane işçilerini birleşmeye, hak ve talepleri doğrultusunda mücadeleye çağırdık. Bu sürecin bir ürünü olarak Kurultay fikri oluştu. Kurultay sürecinin tersane işçilerinin birliğinin sağlanması yönünde atılmış önemli bir adım olacağına inanıyoruz.

Tersane İşçileri Bülteni: Kurultay ile neyi amaçlıyorsunuz?

Kurultay Hazırlık Komitesi temsilcisi: Kurultay herşeyden önce tersanelerdeki duyarlı, öncü işçilerin sorunlarını tartıştıkları ve belli çözüm yolları ürettikleri bir tartışma platformu olacaktır. Ama biz Kurultay'ı salt bir tartışma platformu olarak görmüyoruz. Kurultay sonucunda

nasıl bir mücadele programıyla ve hangi araçlarla örgütleneceğimizi kararlaştıracak, Kurultay'dan çıkan sonuçlar doğrultusunda tersane işçilerinin gücünü açığa çıkarmaya çalışacağız. Tüm tersane işçilerinin bildiği bir şey var; 20 bin tersane işçisinin gücü karşısında ne tersane patronları dayanabilir ve ne de onların örgütü GİSBİR! Demek ki, asıl hedefimiz 20 bin tersane işçisinin birliğini sağlamak.

Peki ama bunu nasıl yapacağız? Öncelikle öncü, duyarlı işçileri yanyana getirerek hem onlara güven verecek, hem de patronlar ve GİSBİR karşısında tersane işçilerini temsil edebilecek birliği yaratacağız. Tersanelerin kendine özgü koşulları tek tek tersanelerde sendika tarzında örgütlenmeyi neredeyse olanaksız kılıyor. Yevmiyelik işçilik, sigortasız çalışma ve taşeron uygulaması tersanelerdeki çalışma biçiminin temelini oluşturuyor. Bir tersane içerisinde onlarca taşeron var ve bunlar sürekli değişiyor. Yani tersanelerde kalıcı işçi çok az.

Tersanelerin yapısı fabrikalardan çok farklı. Bir işçi birkaç yıl içerisinde 37 tersanenin neredeyse hepsinde çalışmış oluyor. Az sayıdaki kadrolu işçi dışındaki binlerce işçi bini aşkın taşeron tarafından çalıştırılıyor. Bu işçiler bu taşeronların kalıcı işçileri de değil. İş bitince hem tersane, hem de taşeron değiştiriliyor. Demek ki işçinin tek bir patronu yok. Tersane işçilerinin karşısında patronların birliği olan GİSBİR var ve tersane işçileri de en temel taleplerini tek bir patrona değil, patronların tümüne yöneltmek zorunda. Yani kısacası tersane işçileri ancak binler halinde harekete geçebilirlerse taleplerini kazanabilirler. Tersanelerde sorunların ortak oluşu bunun olanaklarını sunuyor bize. 16 Haziran'da binlerce işçiyi ayağa kaldıran eylem hala hafızalarımızdaki yerini koruyor. İş cinayetleri karşısında binlerce işçinin eylemli tepki göstermesine karşılık bir sonuca ulaşılamamıştı. Hem eylem bir tepki eylemi niteliği taşıyordu, hem de bu tepkiyi tersane işçilerinin talepleri doğrultusunda bir mücadeleye seferber edebilecek bir irade bulunmuyordu. Tersane işçilerinin herşeyden önce, onların tepki ve öfkesini birleştirebilecek, talepleri doğrultusunda mücadeleye seferber edebilecek bir yapılanmaya ihtiyacı var. Demek ki tersane işçilerinin sendika öncesi bir örgütlenmeye ihtiyaçları var.

Eğer binlerce işçiyi ortak talepler etrafında biraraya getirecek bir yapılanma yaratılabilirse, buradan sendikalaşmaya gitmek çok daha olanaklı olacaktır. Tersane işçileri insanca çalışma ve insanca yaşama koşulları istiyor. Kadro, iş ve can güvenliği, sigorta, insanca yaşanabilir bir ücret vb. Eğer 20 bin işçiyi birleştirebilirsek bunları kazanmak pekala olanaklı olacaktır.

Tersane İşçileri Bülteni: Bugüne kadar ne tür çalışmalar yürüttünüz?

Kurultay Hazırlık Komitesi temsilcisi: Düzenli olarak gücümüz ölçüsünde tüm işçilere bülten, bildiri, broşür, afiş gibi araçlarla seslenmeye çalışıyor, hemen her gün onlarca işçiyle sorunları ve çözüm yollarını tartışıyoruz. Sigorta hakkı üzerine kapsamlı bir broşür hazırladık. 2 bin adet broşür dağıtıldı ve işçilerin yoğun ilgisiyle karşılaştık. Önümüzdeki günlerde bir dizi bölgede kahvelerde, çay ocaklarında toplantılar düzenlemeyi planlıyoruz. Aralık sonlarında ise geniş katılımlı bir işçi toplantısı örgütleyeceğiz. Kurultayı Ocak sonlarına doğru düşünüyoruz. Anketler, imza kampanyaları vb. araçları da önümüzdeki günlerde devreye sokacağız.

Tersane İşçileri Bülteni: Son olarak tersane işçilerine söylemek istediğiniz bir şey var mı?

Kurultay Hazırlık Komitesi temsilcisi: Hepimiz aynı kaderi paylaşıyoruz. Bir avuç tersane patronu bizleri iliklerimize kadar sömürüyor. Canımız pahasına çalışıyor ve iş kazalarında arkadaşlarımızı kaybediyoruz. En küçük bir sosyal hakkımız bile yok. Aynı kaderi paylaşan, aynı sömürü koşullarını yaşayan, bizler için cehenneme dönen tersanelerde her türlü insani koşullardan ve sosyal haklardan yoksun olarak çalışan işçiler olarak tüm bu olumsuz koşulları değiştirebiliriz. Değiştirmek için ise dil ve elbirliği yapmamız yeterli. Birbirimize güvenmek, sıkı sıkıya kenetlenmek zorundayız. Bilinsin ki, 20 bin tersane işçisi kolkola girerse taleplerimizi kazanabilir, sigortasızlığa, taşeron uygulamasına, iş cinayetlerine, düşük ücretlere son verebiliriz. Yeter ki, yanyana gelelim ve gücümüzü görelim. Tüm tersane işçilerini Kurultay Hazırlık Komitesi adına hem Kurultay çalışmalarına, hem de Kurultay'a katılmaya çağırıyorum.

Kapitalist sömürünün en azgın biçimlerinden biri:
Taşeron çalışma/1

Taşeron çalışma, kuralsız azgın kapitalist sömürünün adıdır. Taşeron çalışma, biz tersane işçileri için örgütsüzlük, sendikasızlık, sigortasızlık, iş cinayetleri, uzun çalışma saatleri, yevmiyeli işçilik ve düşük ücret anlamına gelmektedir. Taşeron çalışma, biz işçiler açısından her türlü haktan yoksunluğun en temel kaynaklarından birisidir. Kapitalistlerin bizleri iliklerimize kadar sömürmek amacıyla icat ettikleri yöntemlerden birisinin adıdır taşeron çalışma. Kapitalist tersane patronlarının işgücünü en ucuz koşullarda satın almasını, işçileri her türlü haktan yoksun bırakarak kârlarına kâr katmalarını sağlayan bir çalışma biçimidir. Kısacası taşeron çalışma, tersaneleri, biz işçiler için cehenneme, patronlar için ise sömürü cennetine çeviren kuralsız çalışmanın adıdır.

Tersane patronları taşeronluk sistemi ile biz işçileri 10-12 saat, her türlü güvenceden ve her türlü sosyal haktan yoksun olarak çalıştırmaktadırlar. Kapitalist düzen işçi sınıfının ve emekçilerin azgınca sömürüsüne dayanmaktadır. Her türlü kötülüğün, savaşların, açlığın, işsizliğin, iş cinayetlerinin gerisinde kapitalist sömürü düzeni vardır. Kol gücünü satmaktan başka şansı bulunmayan işçiler, kapitalistlerce azgın bir sömürünün cenderesine alınmakta, insanlık dışı bir çalışma sistemine, Ortaçağ koşullarının kural haline getirildiği kuralsız-sınırsız bir sömürüye mahkum edilmektedirler. İşte kapitalist sömürünün en azgın biçimlerinin yaşandığı bölgelerin başında Tuzla Tersaneleri gelmektedir. 20 bin civarında işçi tersanelerde, patronlar tarafından en azgın biçimde kuralsızca sömürülmektedir.

Tersane patronları hak hukuk tanımıyor
Tersanelerdeki taşeronluk sistemi yasa dışıdır!

Tersane patronları, hiçbir yasa, hiçbir kural tanımaksızın biz tersane işçilerini azgınca sömürmektedirler. Bu kuralsız sömürünün en dolaysız araçlarından biri taşeronluk sistemidir. Tuzla Tersaneleri'nde 1000'i aşkın taşeron bulunmaktadır. Biz işçiler, bir taşerondan ötekine atılmakta, etimizi de kemiğimizi de taşeronların hizmetine sunmaktayız. Bir taşeronda biten sömürü diğerinde yeniden başlamakta ve bu sürgit devam etmektedir. Tersane patronları ve taşeronlar bizleri öylesine sömürmektedirler ki, sinekten yağ çıkarırcasına en küçük ihtiyaçlarımız bile onların gözünde "maliyet" olarak görülmektedir. Sigortasızlık, düşük ücret bir yana sabun gibi en küçük ihtiyaçlarımız bile yeterince karşılanmamaktadır. Dünya işçi sınıfının yüzlerce yıllık mücadelesi ile kazanılmış hakların hiçbiri tersanelerde uygulanmamakta, iş yasalarının tersanelerde hiçbir hükmü bulunmamaktadır. Biz tersane işçilerinin yaşama hakkı bile tersane patronlarının ve taşeronların gözünde hiçbir önem taşımamaktadır. İş araç ve makinelerin bakımı yapılmamakta, uzmanlık isteyen işler konusunda işçiye herhangi bir eğitim verilmemektedir.

Tersanelerde öylesine bir kuralsızlık hüküm sürmektedir ki, tersane patronları kendi yasalarını dahi tanımamaktadırlar. 4857 sayılı İş Yasası'na göre asıl iş niteliği taşıyan işler taşerona, yani alt işverene verilememektedir. İş Yasası'nın 2. maddesinin sonunda şöyle denmektedir: "İşletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işler dışında asıl iş bölünerek alt işverenlere verilemez."

Bu maddeden de anlaşılacağı gibi, asıl iş niteliği taşıyan ve süreklilik arzeden işler taşerona devredilememekte, ancak, uzmanlık gerektiren ve sürekliliği olmayan işler taşerona devredilebilmektedir. Yani asıl işveren, kendisinin işçi alıp yaptırabileceği

bir işi bir taşerona (alt işverene) yaptıramaz. Oysa tersanelerde asıl iş olarak gemi inşa ve bakım-onarım işi yapılmakta, ama tüm bu işler taşeronlar tarafından yerine getirilmektedir. Tuzla Tersaneleri'ndeki üretimin %90'ı taşeron firmalar tarafından taşeron firma işçilerine yaptırılmaktadır. Tersanelerde az sayıda kadrolu işçi bulunmaktadır. Kadrolu çalışanların önemli bir kısmını, temizlik ve güvenlik işlerinde çalışan işçiler ile idari personel, şefler ve müdürler oluşturmaktadır. Geri kalanı ise vinç operatörlüğü, forklift sürücülüğü, CNC kesimciliği, elektrik teknisyenliği, çelik işleme formenliği, proje mühendisliği gibi işlerde çalışmaktadır. Taşeron işçiler ise montaj, kaynak, raspa, taşlama, boya ve gemi donatımı gibi bir geminin yapımı veya bakımı için gerekli olan en temel işlerde çalışmaktadırlar. Her bir iş türü ise tek bir taşerona verilmemektedir. Örneğin bir geminin yapımında kaynak işi 4 taşeron firmaya, montaj işi 3 taşeron firmaya vb. verilmektedir. İşçi sınıfının yüzlerce yıllık mücadelesi ve ödediği ağır bedeller ile kazanılan hakların gaspedilmesi için, tüm kapitalistler sınıfı ve onların düzeni dil birliği etmiş bulunmaktadırlar.

Tersaneler sömürücü asalaklar için örnek model teşkil etmektedir. Bu yüzden de, kapitalistler ve onların sömürü düzeni açısından tersaneler, özlemini duydukları cennet biçimindedirler. Tersaneler kapitalistler için hemen tüm fabrikalarda uygulanmaya çalışılan örnek bir model durumundadır. Kapitalist sömürü düzeninin kendilerine sağladığı destek ve kolaylıklar sayesindedir ki, tersaneler, tersane patronları açısından böylesine azgın bir sömürünün merkezleri durumundadırlar. Ne sermaye basını, ne sermaye devleti, ne bu düzenin kurumları hiçbir biçimde tersanelerdeki Ortaçağ çalışma düzeni hakkında tek kelime etmemektedirler. Öyle ki, biz işçilerin kanı ve canı pahasına kârlarına kâr katan tersane patronları, basının karşısına çıkıp ya da kendi çıkardıkları yayınlar yoluyla övünmekten geri durmamaktadırlar. Sermaye düzeninin hiçbir kurumu da onlara "iyi de be kardeşim, siz bunları kölece çalıştırdığınız işçiler sayesinde kazanıyorsunuz" dememektedir. Tersane patronlarının övünmelerini ve daha fazla kâr elde etme amacıyla sızlanmalarını görenler, biz işçilerin çalışma koşullarını görmezden gelmektedirler. Demek ki, tersanelerdeki kuralsız çalışmanın ve kuralsız sömürünün tek sorumlusu tersane patronları değil, onlarla birlikte kapitalist barbarlık düzeninin bizzat kendisidir. Öyle olduğu içindir ki, kapitalist sömürü düzeninin temsilcileri, kendi yasalarına uyulmamasına bile ses çıkarmamaktadır. Tersanelerdeki taşeronluk sistemi, tümüyle yasadışı bir nitelik taşımaktadır.

Taşeron uygulamasının çalışma yaşamına etkileri

Taşeronluk ve iş cinayetleri

Biz tersane işçilerinin en önemli sorunlarının başında iş kazaları ve iş cinayetleri gelmektedir. İş kazaları ve iş cinayetlerinin gerisinde, gerekli güvenlik tedbirlerinin alınmamasının yanısıra ve ondan da önemlisi taşeronluk sistemi bulunmaktadır. Bir tersanede onlarca taşeronun herbiri kendi işiyle meşgul olduğundan, diğer taşeronların işçilerine ne tür tehlikeler yarattığını umursamamaktadır. Taşeronluk sistemi iş organizasyonunu tümüyle alt-üst ettiğinden, her an iş kazalarına davetiye çıkarmaktadır.

Taşeronluk ve sigortasız çalışma

Taşeron çalışma hem sigortasızlığın nedenlerinden biri, hem de sigortasızlığın sonuçlarından birisidir. Eğer biz işçiler sigortalı olsaydık, asıl işverence yerine getirilmesi gereken bir işi yaptığımızdan kanun karşısında asıl işverene çalışan işçiler konumunda olacak, taşeronluk sisteminin kaldırılmasında temel bir dayanağa kavuşmuş olacaktık. Aynı şekilde, eğer taşeronluk sistemi bulunmasaydı, tersane patronlarının biz işçileri sigortasız olarak çalıştırması da olanaklı olmayacaktı. Demek ki, taşeronluk sistemi tersane patronlarını sigorta yükümlülüğünden de kurtarmaktadır.

Taşeronluk, yevmiyelik işçilik ve ücret

Taşeron çalışmanın diğer bir sonucu ise yevmiyeli işçiliktir. Yevmiyeli işçi olarak o taşerondan bir diğer taşerona geçiyor, hem asıl işverenin, hem de taşeronun çifte sömürüsüyle karşı karşıya kalıyoruz. Bir yanda asıl işverenin "daha fazla kâr" hırsı, öte yanda asıl işverenden iş alan taşeronun "daha fazla kâr" hırsı. Taşeron çalışma bizleri kadrosuz çalışmaya mahkum ettiği gibi yevmiyelik çalışmaya da mahkum etmektedir. Taşeronluk sistemi, bizleri düzenli bir ücret güvencesinden yoksun bırakmaktadır. Yevmiyelerimizi zamanında alamama, düşük ücretle çalışma gibi sonuçlarla yüzyüze kalmaktayız. Taşeron ve yevmiyeli işçi olarak çalışmanın bir diğer sonucu ise hafta sonu ve bayram tatili ücreti gibi haklardan yoksun kalmamız olmaktadır.

(Devam edecek)

Tersane işçilerinden Kurultay'a çağrı...

Sömürünün en vahşisinin hüküm sürdüğü tersanelerde ortak sorunlarımıza çözüm üretmek için başlatmış olduğumuz Kurultay çalışmasına tüm işçi arkadaşlarımızın duyarlı olması gerektiği inancındayım. Tersane işçileri olarak Kurultay'a katılmak, ortak sorunlarımızı birlikte çözmek için örgütlü olmak zorundayız. Patronlar, işçilerden daha örgütlüdür.

Tersane işçileri olarak bulunduğumuz ortamlarda iş cinayetlerini konuşuyoruz. Genel olarak birçoğumuzun gündeminde bu sorun var. Her gün kazalara ve iş cinayetlerine tanık oluyoruz. Ölümü göze alarak çalışıyoruz. Ölümü göze alarak mücadele verdiğimizde ise kan emicilerin sonu gelmiş demektir.

Tüm tersane işçilerine çağrımızdır: Sömürüye, sigortasız çalışmaya, iş cinayetlerine ve taşeron uygulamasına dur demek için haydi Tersane İşçileri Kurultayı'na!

Erkal Tersanesi'nden bir işçi

***

Kurultay çalışmasını anlamlı buluyorum. Bugün tersanelerdeki çalışma koşullarına baktığım zaman, kuralsızlığın tek kural sayıldığını söyleyebilirim. Kötü çalışma koşullarına itiraz etmek, hakkını aramak işten atılmak demektir. Öyle ki yaşam hakkımızı dahi ellerinde tutmaktalar. Bu gidişe dur demek gerekiyor, bu azgın sömürüye dizgin vurmak lazım. Kuralsızlıklarını belli kurallara bağlamak gerekiyor. Onun için Tersane İşçileri Kurultayı'nı destekliyorum. Tüm işçi arkadaşları da kurultaya sahip çıkmaya çağırıyorum.

Bir tersane işçisi

***

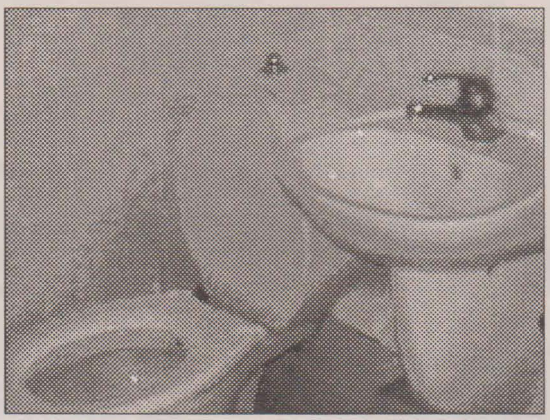
Biz tersane işçileri olarak çok sayıda sorunla karşı karşıyayız. Sömürü öylesine çeşitli ki bunları sadece sıralamak dahi kocaman bir liste oluşturur. Sigorta primlerimiz yatmıyor, bu sorun dahi tek başına ele alındığında, bize sömürünün boyutlarını göstermektedir. İş güvenliğimiz yok. Sorunlarımızın çözümü çok karmaşık değil aslında. Çözüm örgütlü mücadeleden geçiyor. Havzada mücadele etmek içinse öncü ilerici işçilerin biraraya gelerek bir mücadele hattı oluşturması gerekiyor. Onun için bugün havzada örgütlenmek istenen kurultay çalışmasını önemsiyorum. Bu çalışmanın başarılı geçmesi biz tersane işçilerinin kurultayı sahiplenmesinden geçmektedir. Tüm işçi arkadaşlara çağrım kurultaya bulundukları her alandan destek olmalarıdır.

Çindemir'den bir işçi

Denizcilik terimleri

İskele: Teknenin sol yarısı veya gemiye girip çıkmak için kullanılan sürme veya inip kalkan merdiven.
Sancak: Bayrak veya geminin sağ yarısı, sağ tarafı.
Puta: Koymak, donatmak (puta kürek).
Aybocu: Zincirin ırgat çalıştırılarak aşağı alınması. İndirilmesi.
Faça etmek: Seren yelkenlerin bir taraftan patrısa olduğu halde kapatılması.
Patrısa: Çubukların bağlanması için cundalarından aşağıya ve geriye doğru inen ve tekneye bağlanan sabit arma.
Cunda: Yelkenin seren yakalarına gelen uçları.
Fars tahtaları: Ağaç bir teknenin sintine üzerindeki aralıklı tahtaları.
Sintine: Bir teknenin su altında kalan ıslak tarafının iç kısmı.
Alabanda: Bordanın iç kısmı veya dümenin 35 dereceye kadar basılması.

Sağlıklı, temiz ve insanın kullanabileceği bir tuvalet!

Geçen sayıyla birlikte İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nü maddeler halinde yayınlamaya başladık. Geçen sayıda yemekhanelerle ilgili maddeleri yayınlamıştık, bu sayıda ise tuvalet ve lavabolarla ilgili maddeleri yayınlıyoruz. Aslında çok fazla yorum yapmaya gerek olmadığını düşünüyoruz. Çünkü tüzükte tarif edilenlerin binde birini dahi bizler tersanede görememekteyiz. Yazıyı okurken aklınıza tuvaletleri getirirseniz ne demek istediğimiz daha iyi anlaşılacaktır. Tersanelerdeki en temiz tuvaletin dahi en son ne zaman dezenfekte edildiğini bilemiyoruz. Evet yıkadıkları söylenebilir ama su tutmaktan başka bir anlamı olmayan bu yıkama ile mikroplar ne kadar temizlenebilir ki?

Tabii ki bazı tersaneler bu yıkama işini dahi kendilerine çok görmektedirler. Oysa biz işçiler yemek yemeden önce bu tuvalet ve lavaboları kullanmaktayız. Biz işçiler sadece insanca muamele görmek istiyoruz. Bunu elde etmenin mücadeleden geçtiğini biliyoruz.

İşyeri Temizlik Kuralları:

Tuvalet

İşyerlerinin uygun mahallerinde yeter sayıda helalar bulunacaktır. Hela yapılmasına işyerinin durumu müsait değilse ve yakınlarda da özel helalar bulunmuyorsa, işverenler, işçilerin bu ihtiyaçları için civarda yer bularak helalar yapmak zorundadırlar.

İşyerlerinde yapılmış veya yapılacak helalarda;

1) Kabinler, insanların bulunduğu kapalı yerlere açılmayacak bir şekilde yerleştirilecek ve gereği gibi havalandırılacak, koku çıkmasını önleyecek tedbirler alınacak, yeterli ve uygun bir şekilde aydınlatılacaktır. Taban ve duvarlar, su geçirmez maddeden yapılacak, boyalar açık renklerden seçilecektir. Duvar yüzeyleri düz yapılmış olacak, kapılar iyi bir şekilde kapanacaktır. 100 kişiye kadar işçi çalıştıran işyerlerinde 30 erkek işçi için, bir kabin ve pisuar, her 25 kadın işçi için de en az bir kabin (hela) hesap edilecek, 100'den sonrası için her 50 kişiye 1 tane hesabı ile hela bulundurulacaktır. Kadın ve erkek işçilerin birlikte çalıştığı işyerlerinde; kadın ve erkek helaları, birbirinden ayrı olacak ve günde en az bir kere iyice yıkanacak, her kullanmadan sonra temiz bir halde bulundurulması sağlanacak, kokuları sıhhi usullere uygun bir şekilde giderilmiş olacaktır.

2) Helalarda, çatıya kadar yükseltilmiş şapkalı havalandırma bacası, rezervuar, sifon gibi kokuya karşı alınan tedbirlerle beraber, gerektiğinde kireç kaymağı ve benzeri kimyasal maddelerden de faydalanılacaktır.

3) Helalar, su depolarından ve su geçen yerlerden uzak bir yerde yapılacaktır.

4) Hela çukurlarının toprakla örtülmesi halinde, çukurun durumunu belirten bir işaret veya yazı konacaktır.

5) Pis su tesisleri yürürlükteki mevzuata uygun olacak ve fosseptiklere, ancak kanalizasyon tertibatı ve bağlantısı olmayan yerlerde izin verilecektir. Fosseptikler gıda maddelerinin depolandığı veya işlendiği yerlere 30 metreden daha yakın bir yerde yapılmayacaktır.

6) Açıktaki işyerlerinde çalıştırılan işçiler için, işyerleri çevresinde uygun yerlerde yapılacak helalar, üstü ve etrafı kapalı barakalar şeklinde olacak, içlerinde musluklu kaplarda temizlik suyu bulundurulacak ve çukurlarına her gün bol miktarda sönmemiş kireç tozu dökülecektir. İşçiler de bu helaları kullanmak zorundadırlar.

(İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü Madde: 38)

Lavabo

İşçilerin işten çıkarken el ve yüzlerini yıkayıp temizlemeleri için, işyerlerinin uygun yerlerinde yeterli kadar musluklu akarsu, temizlik ve silecek malzemesi bulundurulacaktır. Yıkanma yerleri, temiz, bakımlı, havalı, aydınlık ve sağlık şartlarına uygun olacaktır. Kadın ve erkek işçilerin birlikte çalıştıkları işyerlerinde, kadın ve erkek yıkanma yerleri, birbirinden ayrı yapılacaktır.

(İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü Madde: 39)

Götürü usulü çalışma ve taşeronluk üzerine

Bugün tersanelerde taşeronlar dahi taşeronluk sisteminin kalkmasına dönük bir söylem kullanabiliyor. Bunun kendi içinde bir anlamı olduğunu biliyoruz. Çünkü her geçen gün daha ucuz iş almakta bu da onun kazancının bir kısmını götürmektedir. Bunun sebeplerinin başında çok sayıda taşeron olması geliyor. Bir işe onlarca teklif veriliyor ve burada en ucuz fiyatı veren taşeron işi alıyor. Bizim konumuz taşeronların ne kadar ucuz iş aldıkları değil ama konuya buradan giriş yapmamız da sebepsiz değil. Bu kadar çok taşeronun olduğu bir havzada örgütlenme çalışması da haliyle oldukça zor olabiliyor.

Öte yandan son zamanlarda hemen her işçinin iş alma gibi bir hayal kuruyor. Tersanede üç-beş gün çalışan işçiler hemen bir iş kapma telaşına düşüyor. Tabii ki tüm işçiler taşeron olamayacağına göre çoğu işçinin bu düşüncesi sadece hayal olarak kalıyor.

Götürü çalışma usulü ise son dönemlerde hemen herkesin gündemine girmiş durumda. Bunun taşeronluk olmadığını iddia ederek kendini savunmaya çalışanlar var. Bunu bir işçinin savunmasını kendi içinde anlaşılır bularak çok da fazla dert etmeyebiliriz. Ama bu savunmayı bölgeyi örgütlemek iddiası olan işçilerden duymak, bu konuda bir açıklığa ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Götürü usulü çalışma nedir? Bir işin belli bir ücret karşılığı veya belli bir saat içerisinde yapılmasıdır. Peki tersanelerde taşeronluk sistemi de aynen böyle işlemiyor mu? Taşeron, bir geminin bir işini alıyor ve iş bitimine kadar işçi çalıştırıyor. Sözkonusu iş üstünde patron olmadan, tek bir işçi tarafından götürü alınmış olsa bile taşeronluk biçimi değişmeden kalıyor.

Bir diğer götürü usulü ise bir kısım işin belli bir ekip/kişi tarafından alınmasıdır. Burada işin ne kadar ücrete yapılacağı üzerine yazılı olmayan bir anlaşma yapılmaktadır. Ekip veya alan kişi bu işi yaparken işi aldığı taşeronun işçisi görünebilir. Ayrıca burada alınan ücret, tüm ekibe ortak paylaştırma gibi bir yöntemle de dağıtılabilir. Ama tüm bunlar bu işin niteliğini taşeronluktan çıkaramaz.

Taşeronluk çok basit olarak nedir; bir işin bölünerek alt işverenlere yaptırılmasıdır diyebiliriz. Öyleyse yapılan kesinlikle taşeronluktur.

Bunu belli bahanelerle teorize etmek ise yaptığı işi farklı göstermekten başka bir şey değildir. Bizler bu tür sözleri daha önce çok sayıda işçi arkadaştan duyduk, onlara bunun ne olduğunu çok açık bir şekilde söylemiştik, onların bu tutumlarını belli kayıtlar koyarak anlayabiliriz. Ama bugün bir kısım siyasal hareketin çevresindeki işçiler tarafından savunulmasına anlam verememekteyiz.

Bu arkadaşlar havzayı örgütlemek iddiasında ama onlara şunu hatırlatmalıyız ki; böylesine zor bir alanda örgütlenmek için öncelikli olarak gerekli olan kişisel iyi niyetler değil, sağlam bir politik bakış ve duruştur.

Niyet ne olursa olsun götürü usulü çalışma bugünkü çalışma sistemi içinde taşeronluktur. Onun için taşeron usulü çalışmaya hayır diyenlerin, bunu farklı bir biçimde yapmasını ise ciddiyetsizliktir.

Taşeron usulü çalışmaya hayır!

Tersane İşçileri Bülteni olarak grevdeki Serna-Seral işçisiyle konuştuk...

Örgütlü işçiler yenilmezdir!

Tersane İşçileri Bülteni: Örgütlenme sürecini anlatır mısınız?

İlk toplantımız 2004 Mayıs'ında başladı. Yaklaşık olarak 8-9 işçi arkadaşla bir kahvede buluşarak, son dönemde işyerinde yaşadığımız sorunlar üzerine konuştuk. Tekstil sektöründe örgütlenmenin önünde çok fazla engel olduğunu biliyoruz. Tüm bu engellere bir de mevcut siyasal gelişmelerden kaynaklı olarak şovenizmi de eklersek ortak mücadele hattı örmek gerçekten de zorlaşıyor. Bizim ilk toplantıda aklımızda sendika kararı yoktu. Çalışma Bakanlığı üzerinden ne yapabiliriz diye düşündük.

Tersane İşçileri Bülteni: Sigortasız mı çalışıyordunuz?

Hayır daha çok iş yasaları hükümleri uygulanmadığı için Çalışma Bakanlığı'nı düşündük. Fazla çalışma, ayrıca son dönemlerde müdürlerin hakaretleri, orta yerde küfür savurmaları tüm işçilerde bir tepkiye yolaçmıştı. Bundan dolayı Çalışma Bakanlığı üzerinden bir şeyler yapabiliriz diye düşündük. Öte yandan Çalışma Bakanlığı'nın bugünkü durumunu da biliyorduk. Onun için bundan vazgeçtik. İki arkadaşımızın avukata, iki arkadaşımızın da aynı sokakta bulunan Tez Koop-İş Sendikası'na danışmasına karar verdik. Sendikadaki arkadaşlar da bize Teksif Bakırköy Şubesi'nin telefonunu verdi, böylece örgütlenme çalışmalarımız başlamış oldu.

Sendikalı olmak biz işçiler için yasal hakkı da olsa hepimiz biliyoruz ki sendikalı olmak işten atılmanın en önemli nedenlerinden biri durumunda. Onun için bu örgütlenme çalışmasına başladıktan sonra inanılmaz derecede temkinli hareket etmeye başladık. İlk olarak komitelerimizi kurduk, düzenli toplantılarımızı yapmaya başladık. Kısa sürede örgütlenme çalışmasını bitirdiğimizi söyleyebiliriz. Birkaç ay sonra yaklaşık olarak 130 işçi adına yetki başvurusunda bulunduk ve yetkimiz geldi.

Tersane İşçileri Bülteni: Neden greve çıktınız? Toplusözleşmede hangi taleplerden kaynaklı uyuşma sağlanamadı?

Tıkanma parasal konularda yaşandı. Bütün idari maddeler geçti, biz 470 YTL taban ücret artı bu ücretlere %30 zam istedik, artı kıdem zammı istedik. Ayrıca diğer sosyal haklarımızı da talep ettik. Patronun bize teklifi ise zaten varolan yıllık birbuçuk ikramiyesi ve % 3 zam oldu. Bunu kabul etmemizin imkanı yoktu. Bu teklif gerçekten inanılmaz derecede komik bir teklifti ve kabul etmek bir yana tartışmadık dahi diyebilirim.

Tersane İşçileri Bülteni: Grevin işçiler üzerindeki dönüştürücü etkisi ne oldu?

Şu an 60 gündür grevdeyiz, grev yaşanmadan bilinmiyor. Onun zorluklarını yaşamak gerekiyor. Hele bu ülkede greve çıkmak daha da zor. Şimdi işçi arkadaşların bir kısmı kendi kendilerine soruyorlar "bu çevik kuvvet akşama kadar burada, bizler terörist miyiz?" diyorlar. Onlar da bizim güvenliğimizi aldığımızı iddia ediyorlar ama bize gece yarıları saldırarak çadırımızı başımıza yıkmalarını hiçbir şeyle açıklayamıyorlar. Olayın özünü yakalayan işçi arkadaşlar var. İki ayrı sınıfın olduğunu bilince çıkaran işçiler var. Biz gerçekten eziliyormuşuz diyen arkadaşlar var. Belli noktada şovenizm köreliyor, grev işçileri birbirine daha fazla yaklaştırıyor.

Tersane İşçileri Bülteni: Şu an işçilerin moral durumu nasıl, kazanma yönündeki inançları nasıl?

Tazminat alarak çıkmayı da kazanım olarak gören var, içeri girmeyi de kazanım olarak görenler var, oranın kapanmasını dahi kazanım olarak gören işçi arkadaşlar var. Bu greve çıkmak dahi kazanımdır diyen işçi arkadaşlar da var.

Tersane İşçileri Bülteni: Çadırınıza saldırı oldu, bunu anlatır mısınız?

Çadırı oldukça orijinal yapmıştık, tekerlekli geçmeli falan. Bir saldırı olursa yıkılmadan ileri alırız diye düşünüyorduk. Ama ne var ki sabah saat beş buçukta 150 tane çevik kuvvet, zabıta saldırıda bulundu ve çadırımızı yıktılar. O esnada çadırda 15 tane işçi arkadaş vardı. Sonra biz bir daha kurduk, buna çadır demek tabii ki zor, derme çatma bir şeydi. Bu çadırımızı da yıktılar, 14 işçi arkadaşımızı polise mukavemetten bir gün gözaltında tuttular. Sonra bir daha çadır kurduk adeta yıkıla yıkıla çadır yapmasını öğrendik diyebiliriz. Şu an çadırımız gayet sağlam, bu saldırılar bir yandan çadırımızı güçlendirirken, diğer yandan da işçileri de birbirine yakınlaştırmaktadır.

Tersane İşçileri Bülteni: Son olarak tersane işçilerine söylemek istediğiniz bir şey var mı?

Tersane işçilerine yanyana durmadıktan sonra hiçbir şey kazanılamayacağını söylemek istiyorum. Bir de kurultay hazırlığınız olduğunu biliyorum buna sahip çıkılması gerektiğini düşünüyorum. Önemli olan örgütlü mücadeledir. İşçi sınıfının başka türlü kazanmasının imkanı yoktur.

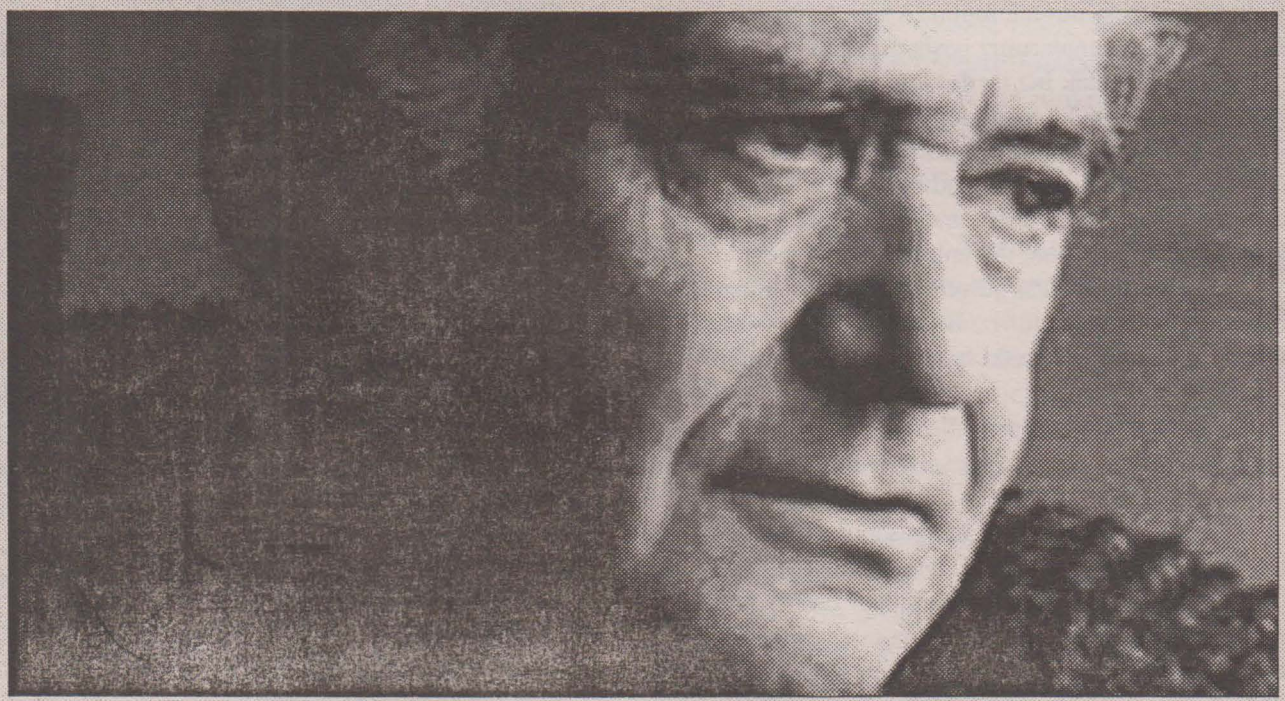
Bir kozada

Geç kalmadık tam zamanı
İş başlamaktaydı başladık
Örüyoruz kozamızı birlikte
Zaman da bir kozadır ipek böceğim
Her solukta örülen
Bir dışındayız bir içinde

Bir gün bizim de dokunacak
Atlasımız çalışkan ellerde
Gül yaprağı inceliğinde duru
Sabahların eridiği mavilikte
Mekikler söyleyecek türkümüzü
En güzeli bu değil mi övgünün
En sürüp gideni ipekte

İlk yağışla başladı diriliş
Özsuyla buğulandı dalların ucu
Yaprağa durdu dipten doruğa
Bahçedeki dut ağacı

Rıfat Ilgaz

Kamu Emekçileri Bülteni Özel Sayı: 306 ● Fiyatı: 250 000 TL ● Ocak 2006 ● **Sahibi ve S. Yazı İşleri Md.:** Gülcan CEYRAN EKİNCİ ● EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti. ● Mollaşeref Mah. Millet Cad. 50/10 Fatih/**İstanbul** ● Tel/Fax: 0 (212) 534 32 39 ● **Baskı:** Özdemir Matbaacılık / İST